

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie III./2016
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 237/2015
populárny názov	Urýchlené rozhodovanie o väzbe a podmienky útekovej väzby
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	03.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Požiadavke urýchleného rozhodovania všeobecných súdov o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Povinnosťou súdu rozhodujúceho o väzbe je dať primeranú súdnu odpoveď na otázku či vzatie do väzby alebo jej ďalšie trvanie/predĺžovanie je opatrením nevyhnutným pre dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení všetkého úsilia nemožno dosiahnuť inak. Príslušné úvahy súdu by mali vyvodené vždy z povahy konkrétnej a individuálnej veci vrátane osoby obvineného, z jeho osobných pomerov, rozsahu potrebného dokazovania, z jeho náročnosti a pod.
skutkový stav a základné fakty	Uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru z 15. apríla 2013 bolo sťažovateľom vznesené obvinenie pre prečin podplácania formou spolupáchateľstva podľa § 20 k podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru z 22. apríla 2013 bolo začaté trestné stíhanie vo veci a súčasne vznesené obvinenie sťažovateľom pre zločin podplácania formou spolupáchateľstva podľa § 20 a podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) zo 17. apríla 2013 bolo rozhodnuté tak, že sudca pre prípravné konanie podľa § 72 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) nevyhovelo návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľov do väzby a prepustil ich zo zadržania na slobodu. Najvyšší súd svojím uznesením z 23. apríla 2013 rozhodol o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu zo 17. apríla 2013 tak, že sťažovateľov vzal do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b) a písm. c) Trestného poriadku. V ostatnom

	<p>sťažovatelia svojimi písomnými žiadosťami z 29. a 30. septembra 2014 požiadali o prepustenie z väzby, ktorým špecializovaný trestný súd svojím uznesením z 11. novembra 2014 vyhovel a sťažovateľov prepustil z väzby. Rozsudkom špecializovaného trestného súdu z 3. decembra 2014 boli sťažovatelia uznaní vinnými zo zločinu podplácania formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 333 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona. Najvyšší súd svojím uznesením z 10. decembra 2014 zrušil uznesenie špecializovaného trestného súdu z 11. novembra 2014, zamietol žiadosti sťažovateľov o prepustenie z väzby a ponechal ich vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a zároveň rozhodol o nenahradení ich väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Uznesenie najvyššieho súdu z 10. decembra 2014 napadli sťažovatelia sťažnosťami na ústavnom súde.</p> <p>V sťažnosti obidvaja sťažovatelia namietali arbitrárnosť záverov najvyššieho súdu o existencii dôvodu útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, k čomu zhodne konštatovali, že „Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho uznesenia nevysporiadal ani s argumentmi..., ktoré spochybňovali existenciu väzobných dôvodov, samotné odôvodnenie pôsobí mechanicky, všeobecne, bez uvedenia akýchkoľvek konkrétnych skutočností, ktoré by mali zakladať opodstatnenosť väzobného stíhania sťažovateľov. V tomto prípade sú závery súdu o možnom úteku sťažovateľov iba ničím nepodloženými domnienkami a hypotézami bez akéhokoľvek reálneho základu. Existenciu konkrétnych a určitých dôvodov väzby predpokladá Trestný poriadok. Sťažovatelia sa vždy (pred svojim väzobným stíhaním) dostavovali na základe predvolaní na úkony.“</p> <p>V druhej rovine svojej argumentácie poukázal sťažovateľ na prietahový postup všeobecných súdov pri rozhodovaní o jeho ostatnej žiadosti o prepustenie z väzby, keď uviedol, že „K porušeniu môjho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd došlo v konaní o rozhodovaní mojej žiadosti o prepustenie z väzby. Konanie o mojej žiadosti trvalo 105 dní. ... senát ŠTS v Pezinku rozhodoval o žiadosti od 29.09.2014 do 20.11.2014. Ale pomalé rozhodnutie viem ospravedlniť, keďže som bol senátom ŠTS prepustený na slobodu. Rozhodovanie na najvyššom súde trvalo od 19.11.2014 do 12.01.2015.“</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy</p> <p>Osoba pozbavená slobody má zaručené právo iniciovať konanie, v ktorom môže spochybniť zákonnosť pozbavenia slobody, a zároveň má právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock v. Slovinsko, rozsudok ESĽP z 28. 11. 2000, Vodeničarov v. Slovenská republika, rozsudok ESĽP z 21. 12. 2000, bod 33 – 36). Prieskumné súdne konanie musí byť vedené v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a zároveň aj v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, to znamená s ochranou jedinca proti svojvôli, osobitne aj s ohľadom na čas, ktorý uplynie do vyhlásenia rozhodnutia (Koendjibiharie v. Holandsko, rozsudok ESĽP z 25. 10. 1990, bod 27).</p> <p>Pokiaľ ide o požiadavku urýchlenosti rozhodovania (anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „a bref délai“, v slovenskom preklade „urýchlene“), ESĽP zdôraznil, že ju netreba posudzovať z čisto numerického hľadiska, ale je potrebné vždy zohľadniť aj podmienky a okolnosti každej konkrétnej veci (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55).</p> <p>Ústavný súd vo veciach, v ktorých sa zaoberá požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby, konštantne zdôrazňuje, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, IV. ÚS</p>

253/05, III. ÚS 199/05, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06).

Nekonanie a nerozhodnutie odvolacieho najvyššieho súdu v období 14.11.2014 - 28.11.2014 o sťažnosti vo väzobnej veci spôsobilo porušenie práv sťažovateľa. Najvyšší súd nekonal prednostne a spôsobil stav, že pri následnom rozhodovaní na neverejnom zasadnutí až dňa 10.12.2014, bol sťažovateľ v zhoršenom a nevýhodnejšom procesnom postavení, keďže už došlo k odsudzujúcemu rozsudku s uložením nepodmienečného trestu. Práve samotné odsúdenie uloženie nepodmienečného trestu bolo skutočnosťou, za pomoci ktorej si odvolací súd zdôvodnil vyhovieť sťažnosti prokurátora a zamietol žiadosť o prepustenie z väzby sťažovateľa.

K dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku

Posudzovanie existencie väzobných dôvodov je vecou často obťažnou a subtilnou a všeobecné súdy musia striktne vychádzať zo zistených konkrétnych skutočností zakladajúcich jednotlivé väzobné dôvody. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou všeobecných súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie tej-ktorej veci musia (mali by) svedomito posúdiť (v ktoromkoľvek štádiu konania), či vzatie do väzby alebo jej ďalšie trvanie/predlžovanie je opatrením nevyhnutným pre dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení všetkého úsilia nemožno dosiahnuť inak. Príslušné úvahy súdu by mali vyvodené vždy z povahy konkrétnej a individuálnej veci vrátane osoby obvineného, z jeho osobných pomerov, rozsahu potrebného dokazovania, z jeho náročnosti a pod. Do týchto úvah súdu sa ústavný súd cíti oprávnený zasiahnuť spravidla len vtedy, ak nie je rozhodnutie o väzbe podložené zákonným dôvodom buď vôbec, alebo ak tvrdené (a nedostatočne zistené) dôvody väzby sú v extrémnom rozpore s kautelami vyplývajúcimi z ústavného poriadku republiky, prípadne s medzinárodnými zmluvami, ktorými je v tomto smere Slovenská republika viazaná.

Podľa judikatúry ESLP ustanovenie čl. 5 dohovoru v sebe obsahuje aj prezumpciu v prospech prepustenia na slobodu, len čo obmedzenie osobnej slobody stratí opodstatnenie (rozsudok Veľkej komory z 10. 3. 2009, rozsudok ESLP vo veci Bykov proti Rusku, sťažnosť č. 4378/02, ods. 61 a nasl.). Pokračujúce zadržanie (väzba) môže byť opodstatnené len za predpokladu, že sú tu konkrétne okolnosti, ktoré naznačujú reálnu existenciu dôvodov verejného záujmu, ktoré prevážia nad pravidlom rešpektu k ľudskej slobode obsiahnutým v čl. 5 (rozsudok Veľkej komory z 26. 3. 2000, rozsudok ESLP vo veci Kudła proti Poľsku, sťažnosť č. 30210/96, ods. 110 a nasl.). Úlohou orgánov štátu je preskúmať všetky okolnosti svedčiacie v prospech a proti existencii takýchto dôvodov verejného záujmu, ktoré opodstatnia odchýlku od pravidla upraveného v čl. 5, a uviesť ich v rozhodnutiach o žiadostiach o prepustenie (rozsudok Veľkej komory z 3. októbra 2006, McKay proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 543/03, ods. 43), pričom je potrebné mať na zreteli aj uhol rešpektovania ľudskej dôstojnosti každého človeka, v zmysle požiadavky sa zakazuje štátu rozhodovať o jednotlivcovi len ako o prostriedku na dosiahnutie iného účelu, nech by to bolo aj pre ochranu života (zdravia) mnohých iných osôb (porov. Bverfg, 1 BvR 357/05 z 15. 2. 2006, ods. 124, alebo Denninger, „Der Menschenwürdesatz im Grundgesetz“ Baden-Baden: Nomos 2011, s. 397, ap.) či iného verejného záujmu. Zbavenie slobody bez odsudzujúceho rozsudku je totiž najväčším zásahom do základných princípov individuálnej slobody a prezumpcie neviny (rozsudok ESLP vo veci Scott v. Španielsko). Naostatok nie je možné opomínať ani hľadisko tzv. zosilňujúcich dôvodov trvania väzby (rozsudok ESLP Rokhlina v. Rusko zo 7. 4. 2005).

Skutočnosti, na ktorých najvyšší súd po necelých dvoch rokoch od zadržania postavil dôvody útekovvej väzby obidvoch sťažovateľov, sa javia ústavnému súdu ako tendenčné, ba až iluzórne, ktoré vo veci konajúce všeobecné súdy (najvyšší súd a špecializovaný trestný súd, pozn.) nenachádzali v priebehu celého trestného konania. Je nepochybné, že v čase rozhodovania o podaných sťažnostiach sťažovateľov bolo trestné konanie vo veci samej ukončené, boli vykonané všetky relevantné dôkazy potrebné pre posúdenie ich trestnoprávnej zodpovednosti za trestnú činnosť im kladenú za vinu, a nevytvárala teda žiadna opodstatnená obava z možného ovplyvňovania dokazovania, pričom je potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že ostatným dôvodom na väzbu sťažovateľov bol

	<p>práve dôvod vyplývajúci z § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Teda dôvody, pre ktoré boli sťažovatelia zadržaní a vzatí do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, boli v neskoršom priebehu trestného konania redukované na dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktorý po ukončení dokazovania na špecializovanom trestnom súde stratil svoje opodstatnenie. Obava z možného útoku sťažovateľov predostieraná prokuratúrou, tak ako to predpokladá § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, bola predmetom skúmania dotknutých súdov v skorších štádiách trestného konania, ako to vyplýva napr. z uznesenia najvyššieho súdu z 19. septembra 2013 v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu z 3. septembra 2013, pričom obidva vo veci konajúce súdy dôvody útekového väzby nezistili. Pre úplnosť je potrebné zdôrazniť, že v ranných fázach trestného konania mali byť dôvody útekového väzby sťažovateľov odvodzované od ich konkrétnych počinov spočívajúcich v pobyte v zahraničí v Ruskej federatívnej republike. Medzi najvyšším súdom prezentovanými úvahami o väčšom počte cestovných pasov vydaných na meno sťažovateľov alebo ich agresívnej obrane počas trestného konania a dôvodmi útekového väzby v zmysle podmienok vyplývajúcich z § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nenachádza ústavný súd potrebné premostenie podporené konkrétnou skutočnosťou zakladajúcou relevantnosť obavy z útoku pred trestnoprávnou zodpovednosťou, resp. uloženou sankciou, ktorej intenzita sa v priebehu trestného konania, keď už nie zintenzívnila, tak aspoň zostala konštantnou, a to navyše za situácie, ak táto obava nerezonovala v skorších rozhodnutiach toho istého orgánu súdnej moci. Obdobne vyznieva aj dôvod spočívajúci v ďalších prebiehajúcich trestných konaniach vedených proti sťažovateľom, pretože za súčasnej rezonancie prezumpcie nevinny ide aj v spojení s touto trestnou vecou len o hrozbu vysokým trestom, ktorá však ako samostatný relevantný dôvod počas dvoch rokov trvajúcej väzby neobstojí (bez absencie iných konkrétnych skutočností, pozn.).</p> <p>V čase podania ústavných sťažností boli obidvaja sťažovatelia neprávoplatne odsúdení a z tohto dôvodu sa mali domáhať ochrany svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru, a nie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Právo sťažovateľov na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. decembra 2014 porušené bolo.</u></p> <p><u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil.</u></p> <p><u>Sťažovateľom priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažností sťažovateľov nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04, I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09, III. ÚS 271/07, I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07, III. ÚS 48/00, III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05, I. ÚS 18/03, III. ÚS 255/03, IV. ÚS 253/05, III. ÚS 199/05, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06, II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 96/07, IV. ÚS 200/07, IV. ÚS 209/07, IV. ÚS 95/08, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, I. ÚS 306/2010, III. ÚS 38/2001</p> <p>EŠLP: Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, bod 31, Tóth c. Rakúsko, 1991, Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, bod 43, Bozano v. Francúzsko, č. 9990/82, rozsudok EŠLP z 18. 12. 1986, bod 54; Benham v. Veľká Británia, č. 19380/92, rozsudok EŠLP z 24. 9. 1992, Herczegfalvy v. Rakúsko, rozsudok EŠLP z 11. 5. 2004, Morsink v. Holandsko, rozsudok Veľkej komory EŠLP z 10. 6. 1996, bod 40; Stanev v. Bulharsko, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory EŠLP zo 17. 1. 2012, bod 143; L. M. v. Slovinsko, č. 32863/05, rozsudok EŠLP z 12. 6. 2014, bod 121, Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45; Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51; Brogan and Others v. Anglicko z 29. 11. 1988, séria A, č. 154 - B, bod 65, Jecius v. Litva, bod 100, Grauzinis v. Litva, č. 37975/97 z 10. 10. 2000, Al-Nashif and others v. Bulharsko, č. 50963/99, rozsudok EŠLP z 20. 6. 2002, Garcia Alva v. Nemecko, rozsudok EŠLP z 13. 2. 2001, Bufferne v. Francúzsko z 26. 2. 2002, č. 54367/00, Rehbock v. Slovinsko, rozsudok EŠLP z 28. 11. 2000, Vodeničarov v. Slovenská republika, rozsudok EŠLP z 21. 12. 2000, bod 33 – 36, Koendjibharie v. Holandsko, rozsudok EŠLP z 25. 10. 1990, bod 27, Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8,</p>

	bod 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55; Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968, séria A, č. 7, Stögmüller v. Rakúsko z 10. 11. 1969, séria A, č. 9, Letellier v. Francúzsko z 26. 6. 1991, séria A, č. 207,
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov § 71 ods. 1 písm. a)
klúčové slová	väzba-dôvody väzby prieťahy v konaní-neeфективny postup väzba-úteková

Nález - prieťahy:

spisová značka	I. ÚS 445/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného Okresným súdom Bratislava III (ďalej len "okresný súd"), a to na strane odporcu, pričom súdne konanie bolo začaté na základe žaloby na zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom z titulu odmeny za poskytnuté právne služby v roku 2006. V roku 2011 vylúčil okresný súd na samostatné konanie vzájomný návrh sťažovateľa, ktorého predmetom je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu poskytnutej zálohy za právne služby.
z odôvodnenia	Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Posúdením namietaného konania podľa prvého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že preskúmané konanie nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitá – jeho predmetom je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu poskytnutej zálohy za právne služby, teda ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Napokon, na zložitosť predmetnej veci nepoukázal ani okresný súd vo svojom vyjadrení a nenásvedčuje jej ani charakter okresným súdom vykonaných procesných úkonov. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanom konaní, ústavný súd zistil, že aj sťažovateľ prispel svojim správaním k celkovej dĺžke namietaného konania, na čo poukázal aj okresný súd vo svojom vyjadrení. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na opakované žiadosti sťažovateľa o odročenie nariadených pojednávaní, ktoré museli byť z tohto dôvodu zrušené (pojednávanie nariadené na 18. september 2012), resp. odročované pre neprítomnosť sťažovateľa (pojednávanie konané 17. februára 2015). Ústavný súd tiež pripomína, že predpokladom plynulého postupu všeobecného súdu v konaní je predovšetkým podanie perfektného návrhu. Sťažovateľ prispel k predĺženiu konania aj podaním nekvalifikovaného návrhu, nedostatky ktorého

odstránil až po urgencii okresného súdu na splnenie jeho výzvy na doplnenie návrhu a v súdom predĺženej lehote. V tejto súvislosti už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02).

Uvedené skutočnosti nepochybne mali dopad na celkovú dĺžku trvania konania, na čo ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Napokon ústavný súd z hľadiska posudzovania, či vo veci sťažovateľa došlo k zbytočným prietahom, hodnotil samotný postup okresného súdu. Napriek tomu, že postup okresného súdu v namietanom konaní bol v zásade plynulý a medzi jednotlivými procesnými úkonmi (okrem jedného prípadu) neboli neprimerane dlhé odstupy, nemožno uvedené konanie charakterizovať ako konanie bez prietáhov, a to z dôvodu neefektívnosti a nesústredeného postupu okresného súdu.

Pasivitu okresného súdu prejavujúcu sa nečinnosťou bez existencie zákonnej prekážky v rozsahu približne piatich mesiacov zistil ústavný súd v období od 4. septembra 2014, kedy bol spis vrátený z krajského súdu, do 17. februára 2015, keď okresný súd vykonal v prejednávanej veci pojednávanie.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08), pričom rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99), t. j. v danom prípade okresného súdu.

Neefektívnosť postupu okresného súdu vyplýva najmä zo skutočnosti, že v priebehu konania boli krajským súdom zrušené jeho dva meritórne rozsudky a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Rozsudok okresného súdu z 22. júna 2010 bol odvolacím súdom v časti týkajúcej sa vzájomného návrhu zrušený pre absenciu riadneho odôvodnenia rozhodnutia, pričom okresný súd nevykonal vo veci vzájomného návrhu žiadne dokazovanie. Obdobne krajský súd zrušil aj rozsudok okresného súdu z 5. októbra 2012, pretože prejednaním veci na pojednávaní v neprítomnosti sťažovateľa v rozpore s § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku okresný súd odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom, keď mu neumožnil realizáciu jeho procesných práv. Dôsledkom uvedeného nesprávneho postupu okresného súdu bolo zbytočné predĺženie konania o dobu, počas ktorej odvolací súd rozhodoval o dôvodne podaných odvolaniach sťažovateľa.

O nesústredenom postupe okresného súdu svedčí skutočnosť, že napriek jeho vedomosti o trestnom stíhaní sťažovateľa (uvedenou informáciou disponoval od 30. októbra 2014) vzhľadom na nepreberanie zásielok sťažovateľom okresný súd nevykonal lustráciu, či sa sťažovateľ nenachádza vo väzbe. Jednou z príčin nepreberania zásielok sťažovateľom bola totiž skutočnosť, že sťažovateľ sa v období od 12. apríla 2014 do 15. januára 2015 nachádzal vo väzbe.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k prietahom, ktoré neboli spôsobené len správaním sťažovateľa, ale najmä v dôsledku neefektívnej činnosti okresného súdu. Vzhľadom na to, že vo veci sťažovateľa okresný súd meritórne rozhodol rozsudkom zo 7. mája 2015, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:

Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III porušené boli.

Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 1000 eur a náhradu trov konania.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní-neeфекtívny postup návrh-vzájomný (protinávrh)

spisová značka	I. ÚS 466/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby konanie na jednom stupni trvalo viac ako päť rokov bez toho, aby došlo k vydaniu čo len jedného meritórneho rozhodnutia vo veci, a tak k nastoleniu právnej istoty v tomto konaní.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom dvoch konaní vedených Okresným súdom Pezinok (ďalej len "okresný súd") a to na strane navrhovateľa, kde tieto súdne konania boli začaté na základe žalôb na zaplatenie peňažných súm s príslušenstvom v decembri 2010. Okresný súd v predmetných konaniach nerozhodol v zákonných lehotách o návrhoch sťažovateľky na vydanie predbežných opatrení. V konaniach nebolo dosiaľ vydané meritórne rozhodnutie.
z odôvodnenia	<p>Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESELP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.</p> <p>1 Pri hodnotení podľa kritéria zložitosť veci ústavný súd po preskúmaní spisu konštatuje, že v namietaných konaniach išlo o posudzovanie nárokov sťažovateľky vyplývajúcich zo zmluvy o dielo (na základe vystavených faktúr o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom). Ide o problematiku, ktorá je upravená predovšetkým príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, ktorých aplikácia je ustálená aj v pomerne rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov (napr. obdobne IV. ÚS 239/03, IV. ÚS 265/04 a IV. ÚS 386/04, III. ÚS 166/2012). Vec preto nemožno považovať za právne zložitú. Skutkovo bola vec zložitejšia (okresný súd vykonal aj znalecké dokazovanie a sťažovateľka si nárokovala náhradu škody aj prostredníctvom trestného konania vedeného proti odporkyniam v 1. a 2. rade), ale na druhej strane dosiaľ okresný súd v konaní nevypočul ešte žiadnych svedkov navrhovaných sťažovateľkou už v podaní doručenom okresnému súdu 23. februára 2011. Prvýkrát si ich predvolal až v súvislosti s nariadeným pojednávaním určeným na 16. december 2015, ktorého sa viacerí svedkovia nezúčastnili z dôvodu, že predvolanie na pojednávanie im nebolo doručené, alebo ho neprevzali včas. Okresný súd vo svojom vyjadrení tiež nenamietal skutkovú a právnu zložitosť danej veci. Ústavný súd k tomu však pripomína, že vhodnou organizáciou činnosti na súde alebo prijatím vhodných opatrení mohol okresný súd dané veci aj spojiť, pretože sa u neho začali v jeden deň, skutkovo spolu súvisia a navyše sa týkajú sa tých istých účastníkov (§ 112 ods. 1 OSP) a tie isté úkony okresného súdu sa v oboch konaniach aj opakujú.</p> <p>2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmaných veciach, ústavný súd konštatuje, že je pravdou, že</p>

sťažovateľka pri podaní návrhov nezaplatila súdny poplatok, nezúčastnila sa aj dvoch nariadených pojednávaní 10. februára 2014 a 16. decembra 2015 (neúčast' však riadne ospravedlnila) a podávala tiež návrhy na vydanie predbežných opatrení, na prerušenie konania, návrhy na dokazovanie (výsluchom viacerých svedkov), ako aj viaceré zmeny žalobného petitu a zmenu účastníkov na strane odporcov, ale na druhej strane tieto okolnosti nemožno pripísať iba na jej ľarchu, pretože využitie možností daných sťažovateľke procesnými predpismi (Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie jej práva v občianskom súdnom konaní nemožno kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (I. ÚS 31/01). Pokiaľ ide o nutnosť predkladania ďalších rovnopisov listín, je síce preukázané, že okresný súd naozaj právnu zástupkyňu sťažovateľky viackrát vyzýval na ich predloženie, ale na druhej strane bolo z jeho strany potrebné zväžiť, či výzvy na predloženie ďalších kópií dôkazov z polície, exekútorského úradu alebo okresnej prokuratúry mali byť zasielané aj iným účastníkom a vyhotovované viackrát, ak (navyše odporkyňa v prvom rade bola v úpadku a nikdy nepreberala zásielky, čo bolo okresnému súdu dobre známe už od februára 2013) odporkyňa v druhom rade bola pred týmito orgánmi aj sama vypočúvaná. Takisto okresný súd doručoval do októbra 2015 svoje výzvy aj na inú adresu právnej zástupkyne sťažovateľky, ako mu oznámila listom zo 14. októbra 2014. Preto sa ústavný súd nemohol stotožniť s názorom okresného súdu, že sťažovateľka a jej správanie bolo podstatnou príčinou doterajšej dĺžky konania.

3 Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu. Z procesných úkonov je zrejmé, že okresný súd konal o procesných návrhoch účastníkov konania a nariadil aj pojednávania, ale tieto úkony okresný súd vykonával so značným časovým odstupom (rozhodovanie o predbežných opatreniach, nie v zákonnej lehote, hoci procesný predpis - Občiansky súdny poriadok v § 75 ods. 4 ustanovuje na rozhodnutie o predbežnom opatrení lehotu 30 dní), ale s oneskorením až ôsmich mesiacov, o návrhu na prerušenie konania (až po deviatich mesiacoch), čím v konaniach vznikli i zbytočné priet'ahy. Najväčším pochybením okresného súdu napriek citlivosti predmetu konania (existenčné problémy sťažovateľky vyplývajúce z obchodnoprávneho vzťahu) je to, že okresný súd sa mal v prvom rade sústrediť na dokazovanie súvisiace s meritom obidvoch vecí, ktoré by boli predpokladom aj na prípravu konečných meritórnych rozhodnutí, čo však nerobil, čo je nezlučiteľné so základným právom účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd nekonal v predmetných veciach efektívne, ale iba čakal na výsledky trestného konania, ktoré bolo napokon zastavené proti odporkyni v 1. rade po prevedení obchodných podielov z pôvodného odporcu v 1. rade na inú pochybnú osobu a tiež proti odporkyni v 2. rade, ktorá tiež tvrdila, že má majetok v takej hodnote, z ktorej je ochotná zaplatiť požadovanú sumu sťažovateľke. Z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby konanie na jednom stupni trvalo viac ako päť rokov bez toho, aby došlo k vydaniu čo len jedného meritórneho rozhodnutia vo veci, a tak k nastoleniu právnej istoty v tomto konaní.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným priet'ahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. „Aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.“ (napr. IV. ÚS 164/03, IV. ÚS 121/04, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 380/08, I. ÚS 158/2010).

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:

Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok porušené bolo.

Okresnému súdu Pezinok prikázal konať bez zbytočných priet'ahov.

Sťažovateľovi priznal primerané finančné zadost'učenie v sume 3000 eur a

	<u>náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prieťahov predbežné opatrenie lehota-zákonná prieťahy v konaní-neeфекtívny postup

spisová značka	I. ÚS 541/2015
populárny názov	Prieťahy v exekučnom konaní
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	19.01.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom exekučného konania vedeného Okresným súdom Bratislava V (ďalej len "okresný súd"), v procesnom postavení oprávneného. Exekučné konanie začalo dňa 30.11.2011. Povinný podal proti exekúcii námietky dňa 6.3.2012, pričom o týchto rozhodol okresný súd vyšším súdnym úradníkom uznesením dňa 26.3.2014, ktorým námietky povinného zamietol. Proti predmetnému uzneseniu sa povinný odvolal, preto o námietkach povinného proti exekúcii rozhodol okresný súd sudcom uznesením dňa 23.11.2015, ktorým opakovane námietky povinného zamietol.
z odôvodnenia	Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa. 1. Pokiaľ ide o právnu zložitost' preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že

	<p>dĺžka posudzovaného exekučného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predseda okresného súdu neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali faktickej alebo právnej zložitosti napadnutého konania; naopak, konštatoval, že sťažnosť je v prevažnej časti dôvodná.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd o námietkach povinného doručených 8. marca 2012 rozhodol až 26. marca 2014 (dva roky), keď uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom námietky povinného zamietol. V uvedenom období okresný súd nevykonal žiadne relevantné procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako oprávneného v exekučnom konaní, čo je základným účelom práva zaručeného v označených článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02).</p> <p>V ďalšom období sa postup okresného súdu v namietanom konaní opätovne vyznačoval nečinnosťou, keď rozhodnutie o odvolaní povinného proti uzneseniu o zamietnutí jeho námietok (okresnému súdu doručené 17. apríla 2014) bolo zákonným sudcom prijaté až 23. novembra 2015 (takmer 19 mesiacov), keď námietky opakovane zamietol.</p> <p>K prietahom v danom konaní tak nedošlo v dôsledku zložitosti ani správania účastníkov konania, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 pritom zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V porušené boli. Okresnému súdu Bratislava V prikázal konať bez zbytočných prietahov. Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 1000 eur a náhradu trov konania.</u></p> <p>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prietahov prietahy v konaní-nečinnosť exekúcia-exekučné konanie

spisová značka	I. ÚS 582/2015
populárny názov	Prietahy v konaní o ochranu osobnosti
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	K otázke posudzovania dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) sa pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívnou charakterom prejednávanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitosť veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu; do úvahy je pritom nutné vziať i to, čo je pre sťažovateľa v konaní predmetom sporu, resp. jeho význam.

skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania vedeného Okresným súdom Bratislava I (ďalej len "okresný súd") na strane žalovaného, kde súdne konanie bolo začaté na základe žaloby na ochranu osobnosti, podanej žalobcom dňa 27.2.1996.
z odôvodnenia	<p>Prietahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktoré v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje trvalé ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov. Z tejto fakticity musí následne vyplývať, že dôsledkom takého zásahu orgánu verejnej moci nemožno čeliť inak, než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.</p> <p>K otázke posudzovania dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) sa tak opakovanie pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívne charakterom prejednávanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitosť veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu; do úvahy je pritom nutné vziať i to, čo je pre sťažovateľa v „hre“ (porov. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko).</p> <p>Záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno teda formulovať vždy s ohľadom na celkovú dĺžku konania a na uvedené faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prietahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu, a teda zakladajúce porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prietahy spôsobené výlučne konaním účastníka/sťažovateľa, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná.</p> <p>V posudzovanej veci nie je primárne prehladnuteľné, že konanie o ochranu osobných práv, ktoré sa vedie voči sťažovateľovi pred okresným súdom, trvá už od 27. februára 1996 doteraz, t. j. vyše 20 rokov. Prekážky ďalšieho postupu v konaní preto už nemožno uspokojivo odôvodniť ani komplikovanou procesnou situáciou, ktorá vyvoláva potreby ďalších vymedzení účastníkov daného konania, rovnako ako rozhodovanie odvolacieho súdu či dovolacieho súdu na meritórne, procesné či čiastočné rozhodnutia okresného súdu, ktoré svojimi dôsledkami do celkového konania objektívne zasahovali. Ani právne či skutkovo najnáročnejšie spory nesmú trvať takú dlhú dobu, lebo platí zásada „oneskorená spravodlivosť je odmietnutou spravodlivosťou“ (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci MEDVEDEVSKIYI v Ukrajina z 20. 5. 2010, bod 75).</p> <p>Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I porušené bolo.</u> <u>Okresnému súdu Bratislava I prikázal konať bez zbytočných prietahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznal primerané finančné v sume 8800 eur a náhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prietahy v konaní-extrémne ochrana osobnosti

spisová značka	I. ÚS 5/2016
populárny názov	Prietahy v konaní o náhradu škody
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová

druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Personálne zmeny v osobe zákonného sudcu, hoci majú ako objektívna skutočnosť negatívny dopad na plynulosť súdneho konania nezabavujú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania vedeného Okresným súdom Prešov (ďalej len "okresný súd") a to na strane žalovaného, pričom súdne konanie bolo začaté na základe žaloby o náhradu škody podanej žalobcom v roku 2011.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o právnu zložitost' preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, v danej veci ide o konanie o zaplatenie sumy 23 182 672,11 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody, v ktorom sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení odporcu. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov, a preto vec sťažovateľa ústavný súd nepovažuje z právneho hľadiska za zložitú. Obsah súdneho spisu v zásade nepotvrzuje ani nadmernú faktickú zložitost' predmetnej veci.</p> <p>V súvislosti s posudzovaním procesnej náročnosti veci ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že v priebehu napadnutého konania musel okresný súd vykonať aj viaceré vedľajšie procesné úkony z podnetu účastníkov konania. Sťažovateľ žiadal, aby okresný súd na základe jeho návrhu zaviazal navrhovateľa na zaplatenie preddavku na trovy konania, čo vyvolalo potrebu zisťovania majetkovej situácie navrhovateľa. Navrhovateľ zase 6. mája 2014 podal okresnému súdu návrh na prerušenie konania pre účely podania návrhu ústavnému súdu na začatie konania o súlade právnych predpisov.</p> <p>V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v dôsledku procesnej aktivity účastníkov konania aj v období pred vydaním uznesenia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 337/2013 z 13. júna 2013 sa musel okresný súd s ich procesnými návrhmi kvalifikovane vysporiadať, čo tiež malo vplyv na dĺžku napadnutého konania, avšak tieto skutočnosti spolu s postupom okresného súdu v období po právoplatnosti predmetného uznesenia nie sú v posudzovanom prípade spôsobilé odôvodniť jeho celkovú dĺžku viac ako sedem rokov (z toho viac ako štyri roky pred okresným súdom) bez meritórneho rozhodnutia veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd v období od 11. februára 2014, keď zaslal navrhovateľovi výzvu, či spĺňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, do 21. decembra 2015, keď vydal uznesenie, ktorým navrhovateľovi uložil povinnosť, aby zložil preddavok na trovy konania a súčasne jeho návrh na prerušenie konania zamietol, nevykonal žiadne relevantné procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. Nečinnosť okresného súdu v tomto období trvala 22 mesiacov.</p> <p>Z priebehu namietaného konania tiež vyplýva, že uznesenie okresného súdu zo 17. januára 2013 (ktorým zamietol návrhy na prerušenie konania ako aj zastavenie konania) bolo uznesením krajského súdu zo 7. novembra 2013</p>

	<p>potvrdené len vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania z 30. marca 2012; vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania z 23. apríla 2012 a vo výroku o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie konania zo 7. mája 2012 bolo zrušené a vec v rozsahu zrušenia vrátená okresnému súdu. Odvolací súd vo vzťahu k druhému výroku svojho rozhodnutia uviedol, že v čase podania návrhu (23. apríla 2012) už pôvodný navrhovateľ nebol účastníkom konania, keďže uznesenie o pripustení zmeny účastníka konania na strane navrhovateľa nadobudlo právoplatnosť už 11. apríla 2012, a preto nebol oprávnený podávať žiadne procesné návrhy v namietanom konaní. V súvislosti s tretím výrokom považoval krajský súd rozhodnutie okresného súdu za predčasné. Uvedené hodnotí ústavný súd ako neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu.</p> <p>V súvislosti s neefektívnym postupom v konaní ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).</p> <p>K obrane okresného súdu založenej okrem iného na personálnych zmenách v osobe zákonného sudcu, čo predstavuje objektívnu okolnosť majúcu negatívny dopad na plynulosť konania vo veci sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezabávajú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 1/02).</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Prešov prikázal konať bez zbytočných prietáhov.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prietáhov prietahy v konaní-nečinnosť

spisová značka	I. ÚS 23/2016
populárny názov	Prietahy v dedičskom konaní
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Dedičské konanie je konaním súdnym konaním a notár v ňom len vykonáva úkony z poverenia konajúceho okresného súdu. Okresný súd je tým subjektom, ktorý nesie v plnej miere zodpovednosť za zabezpečenie bezprietáhového priebehu dedičského konania a za vecne správny postup notára ako súdneho komisára.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníkom dedičského konania vedenom na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej len "okresný súd"), ktoré sa začalo uznesením okresného súdu zo dňa 9.6.2003. Predmetné dedičské konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené.
z odôvodnenia	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy,

ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet posudzovaného konania (dedičské konanie) sa vzhľadom na ustálenie predmetu dedičstva a jeho hodnoty a na jeho rozsah a na návrhy dedičov na započítanie toho, čo niektorý z nich dostal za života poručiťky, javí po skutkovej a právnej stránke ako čiastočne zložitý.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľka mohla prispieť ku vzniku priet'ahov.

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu zistil tento priebeh namietaného konania:

Posudzované konanie sa začalo 9. júna 2003 uznesením okresného súdu o začatí dedičského konania po poručiťke zomrelej 23. mája 2003 po doručení jej úmrtného listu okresnému súdu. Spis bol okresným súdom doručený poverenému notárovi ako súdному komisárovi 25. júna 2003, ktorý následne vykonával úkony smerujúce k zisteniu okruhu dedičov, predmetu dedičstva a jeho hodnoty. Keďže k dedičskej dohode medzi dedičmi poručiťky nedošlo, notár 27. apríla 2006 predložil spis okresnému súdu s návrhom konečných uznesení a okresný súd uznesením z 12. mája 2006 prvýkrát rozhodol o dedičstve. Predmetné prvé uznesenie okresného súdu bolo na odvolanie dedičov zrušené Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Obdobne bolo krajským súdom zrušené aj v poradí druhé uznesenie okresného súdu o dedičstve z 24. februára 2010 (uznesením krajského súdu z 27. októbra 2011) a v poradí tretie uznesenie okresného súdu o dedičstve z 22. februára 2013 (uznesením krajského súdu zo 17. februára 2014). Spis bol po poslednom zrušujúcom uznesení krajského súdu doručený okresnému súdu 28. marca 2014, pričom ďalší úkon v spise je predvolanie účastníkov na dedičské pojednávanie povereným notárom a nasledujú ďalšie úkony vykonávané povereným notárom (dožiadania týkajúce sa zisťovania predmetu dedičstva, predvolania na pojednávanie a zápisy z pojednávani). Posudzované súdne konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené a jeho celková doterajšia dĺžka presahuje 12 rokov.

Ústavný súd odhliadnuc od hodnotenia jednotlivých čiastkových úkonov okresného súdu a ním povereného notára ako súdneho komisára v posudzovanom dedičskom konaní konštatuje, že vzhľadom na celkovú dĺžku konania v trvaní viac ako 12 rokov bez jeho právoplatného skončenia konanie ako celok charakterizuje neefektívna činnosť okresného súdu. Ústavný súd poukazuje na to, že dedičské konanie je konaním súdnym a notár v ňom v súlade s § 175za OSP len vykonáva úkony z poverenia konajúceho okresného súdu. Okresný súd je tým subjektom, ktorý nesie v plnej miere zodpovednosť za zabezpečenie bezpriet'ahového priebehu dedičského konania a za vecne správny postup notára ako súdneho komisára v súlade s § 175zb a § 175zd OSP.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:

Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava IV prikázal konať bez zbytočných priet'ahov.

Sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 3000 eur a náhradu trov konania.

	<u>Sťažnosti sťažovateľky vo zvyšnej časti nevyhoveli.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	prieťahy v konaní-extrémne

spisová značka	I. ÚS 27/2016
populárny názov	Prieťahy v konaní o náhradu škody
súdca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Sťažnosť predsedovi okresného súdu podľa judikatúry ESELP nemožno považovať za účinný právny prostriedok nápravy proti dĺžke konania, pretože táto neumožňuje predsedovi súdu uložiť sudcovi povinnosť urýchliť konanie a ani mu neposkytuje možnosť odškodniť ujmu spôsobenú prieťahmi v konaní.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania vedeného Okresným súdom Košice II (ďalej len "okresný súd"), a to na strane žalobcu, pričom súdne konanie bolo začaté na základe žaloby o náhradu škody z ublíženia na zdraví dňa 9.4.1996.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESELP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na nevyhnutnosť nariadenia znaleckého dokazovania, možno napadnuté konanie považovať po vecnej stránke za zložitejšie. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať len na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietal zložitnosť napadnutej veci. Po právnej stránke ide konanie o náhradu straty na zárobku, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov.</p> <p>2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd po preskúmaní spisu okresného súdu zistil, že k prieťahom v konaní prispel svojím správaním čiastočne aj sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca. Sťažovateľ neoznámil zmenu svojho pobytu, v dôsledku čoho muselo byť pojednávanie nariadené na 15. apríl 2008 odročené, keďže sa sťažovateľovi nepodarilo doručiť predvolanie na pojednávanie. Následne bolo potrebné zo strany okresného súdu zisťovať pobyt sťažovateľa prostredníctvom príslušných orgánov. V dôsledku tejto skutočnosti sa ďalšie pojednávanie uskutočnilo až 14. novembra 2008. Právny zástupca sťažovateľa nedodrжал lehotu 15 dní na špecifikovanie návrhu uloženú mu okresným súdom na pojednávaní konanom 14. novembra 2008 a túto povinnosť si splnil až 13. januára 2009. Pojednávanie, ktoré sa malo konať 9. februára 2012, bolo odročené na 20. marec 2012 na základe žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa z dôvodu kolízie termínov pojednávaní. Na výzvu súdu z 25. apríla 2013, aby právny zástupca sťažovateľa v lehote 7 dní predložil doklady týkajúce sa zdravotného stavu sťažovateľa, právny zástupca reagoval až</p>

	<p>23. augusta 2012, teda 4 mesiace po určenej lehote. Na pojednávaní konanom 16. júna 2014 okresný súd uložil právnenému zástupcovi sťažovateľa povinnosť v lehote 20 dní oznámiť otázky, ktoré žiadal položiť znalcom. Na túto výzvu reagoval právny zástupca sťažovateľa až 7. augusta 2015, t. j. o 10 mesiacov.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd zistil, že v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, a to napriek skutočnosti, že plynulému postupu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04). Ústavný súd zároveň pri posudzovaní prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého, len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Ústavný súd konštatuje, že konanie vo veci bolo začaté už 9. apríla 1996 a do dnešného dňa, teda ani po uplynutí takmer 20 rokov, nebolo skončené. Ústavný súd nepovažoval za potrebné do detailov rozoberať všetky úkony, ktoré okresný súd vo veci vykonal, keďže doba 20 rokov, počas ktorej okresný súd nebol schopný vo veci rozhodnúť nie je ničím ospravedliteľná a je ústavne neakceptovateľná.</p> <p>Vo vzťahu k námietke predsedu okresného súdu, že sťažovateľ nepodal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, ústavný súd uvádza, že sťažnosť predsedovi okresného súdu podľa judikatúry ESĽP (Ištván v. Slovenská republika z 12. 6. 2012) nemožno považovať za účinný právny prostriedok nápravy proti dĺžke konania, pretože táto neumožňuje predsedovi súdu uložiť sudcovi povinnosť urýchliť konanie a ani mu neposkytuje možnosť odškodniť ujmu spôsobenú prieťahmi v konaní.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II porušené boli.</u> <u>Okresnému súdu Košice II prikázal konať bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 3000 eur a náhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní-extrémne

spisová značka	I. ÚS 31/2016
populárny názov	Prieťahy v konaní o určenie otcovstva
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Prekážky postupu v konaní nemožno uspokojivo odôvodniť ani zlou personálnou situáciou na okresnom súde, ktorá nemôže ísť na ťarchu dotknutého účastníka konania.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníkom konania vedeného Okresným súdom Pezinok (ďalej len "okresný súd") a to na strane navrhovateľky, kde súdne konanie bolo začaté na základe žaloby o určenie otcovstva k maloletému dieťaťu a určenia práv a povinností rodičov k dieťaťu podanej dňa 13.1.2010.
z odôvodnenia	Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či

	<p>viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktoré v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje trvalé ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov. Z tej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom takejto zásahu orgánu verejnej moci nemožno čeliť inak než ústavou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezhom ústavného súdu.</p> <p>K otázke posudzovania dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) sa tak opakovanne pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívne charakterom prejednávanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitost' veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu; do úvahy je pritom nutné vziať i to, čo je pre sťažovateľa v konaní predmetom sporu, resp. jeho význam (porov. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko).</p> <p>Záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno teda formulovať vždy s ohľadom na uvedené faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prieťahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu, a teda zakladajúce porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prieťahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná.</p> <p>V posudzovanej veci však nie je primárne prehliadnuteľné, že konanie o určenie otcovstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pred okresným súdom trvá už od 13. januára 2010 doteraz, teda vyše 5 rokov, a nie je ani raz meritórne rozhodnuté. Prekážky ďalšieho postupu v konaní nemožno uspokojivo odôvodniť ani komplikovanou procesnou situáciou, ktorá vyvoláva potreby ďalších vymedzení účastníkov daného konania, či zlou personálnou situáciou na okresnom súde, ktorá nemôže ísť na ťarchu dotknutého účastníka konania.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prerokovanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok porušené bolo. Okresnému súdu Pezinok prikázal konať bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľke priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 3000 eur a náhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>prieťahy v konaní otcovstvo-určenie otcovstva (domnienky otcovstva) maloletý-úprava práv a povinností k maloletému</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.